

Vergaderjaar 2017–2018

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1462

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 september 2017

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad van 9 en 10 oktober in Luxemburg en de IMF Jaarvergadering van 13 en 14 oktober in Washington (Kamerstuk 26 234, nr. 204).

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda's of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Geannoteerde agenda t.b.v. de Eurogroep en Ecofinraad van 9 en 10 oktober 2017 in Luxemburg

Eurogroep

Portugal: post-programma surveillancemissie

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie en de ECB zullen terugkoppelen over de zesde post-programma surveillancemissie (pps-missie) in Portugal, die van 26 juni tot 4 juli plaatsvond. Uit het statement dat na de missie is gepubliceerd blijkt dat de financieel-economische situatie in Portugal op de korte termijn verbeterd is¹. De economische groei ontwikkelt zich positief en het begrotingstekort was voldoende verlaagd om in juni ontslagen te worden uit de buitensporigtekortprocedure. De instellingen geven echter ook aan dat een blijvende beleidsinspanning nodig is om de economische groei op de middellange termijn te bevorderen en de overheidsfinanciën te verbeteren. Ook het aanpakken van het hoge niveau van leningen met een betalingsachterstand in het bankwezen vergt nog een forse verdere inspanning.

Preparation of international meetings: exchange rate developments

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie zal een presentatie geven van de ontwikkelingen op het gebied van wisselkoersen. De afgelopen maanden is de euro in nominale effectieve termen met 7% geapprecieerd. De stijging hangt samen met gewijzigde marktverwachtingen over de afbouw van QE en de duidelijke verbetering van de economische prestaties in de eurozone. Daarnaast hebben toegenomen onzekerheid over het economisch beleid in de VS en de gevolgen van Brexit bijgedragen aan de appreciatie van de euro. De bespreking in de Eurogroep dient te voorbereiden van internationale bijeenkomsten zoals de G7 en de jaarvergadering van het IMF, waar tevens de wisselkoersontwikkeling van de euro en andere valuta zal worden besproken.

Thematische bespreking: Financiering van lastenverlichting op arbeid

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal een thematische bespreking houden over de financiering van lastenverlichting op arbeid. De Eurogroep heeft in september 2014 gedeelde principes afgesproken voor de belastingdruk op arbeid, en heeft in september 2015 een benchmark hierover vastgesteld. De afgesproken benchmark van de belastingdruk op arbeid is het bbp-gewogen gemiddelde van de wig voor eenverdieners met een gemiddeld loon en de wig voor eenverdieners met een laag inkomen. De

¹ https://ec.europa.eu/info/news/economy-finance/statement-staff-ec-and-ecb-following-sixth-pps-mission-portugal_en

prestaties van lidstaten ten opzichte van deze benchmark worden jaarlijks gemonitord in de Staff Working Documents die de Europese Commissie uitbrengt bij de opinies over de ontwerpbegrotingen (Draft Budgetary Plans). Uit eerdere analyse blijkt dat de wig in het eurogebied sinds 2012 afneemt, met name voor de lage inkomens.

De Eurogroep zal ditmaal verder spreken over één van de in september 2014 afgesproken gedeelde principes, namelijk de financiering van lastenverlichting op arbeid. Destijds heeft de Eurogroep als gedeeld principe vastgesteld dat lastenverlichtingen op arbeid gecompenseerd zouden moeten worden met een verlaging van (niet-productieve) overheidsuitgaven of een verschuiving van belasting naar minder versturende belastingen. In de Eurogroep zullen landen hun ervaringen delen over de financiering van lastenverlichtingen op arbeid.

De discussie sluit aan bij de Nederlandse inzet voor een ambitieuze agenda van structurele hervormingen om de veerkracht en het groeipotentieel van lidstaten in het eurogebied te vergroten. Lastenverlichtingen op arbeid kan een positieve bijdrage leveren aan groei en werkgelegenheid in de muntunie.

Toekomst EMU: Rol van het Europees Stabiliteitsmechanisme

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Op 1 maart 2017 heeft de Europese Commissie het Witboek over de toekomst van Europa gepubliceerd. Ter bevordering van een brede discussie heeft de Commissie in dit Witboek aangekondigd vijf reflectiepapers te zullen publiceren over respectievelijk de ontwikkeling van de sociale dimensie van de EU, het verdiepen van de Economische en Monetaire Unie (EMU), globalisering, de toekomst van Europa's defensie en de toekomst van de financiën van de EU. Op 31 mei 2017 heeft de Commissie het reflectiepaper over de EMU gepubliceerd.

In het reflectiepaper over de EMU wordt gesteld dat in het debat over de toekomst van de EMU wordt gesproken over een Europees Monetair Fonds dat op natuurlijke wijze zou voortbouwen op het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM). Het reflectiepaper stelt dat lidstaten over dit idee het debat moeten aangaan. Tevens stelt het reflectiepaper dat het ESM op termijn in het EU-rechtskader zou moeten worden geïntegreerd. Ook in het eerdere Vijfpresidentenrapport werd deze wens uitgesproken. Ook hebben verschillende lidstaten steun uitgesproken voor het doorontwikkelen van het ESM in een EMF, waarbij veelal gesteld wordt dat het EMF dan meer autonomie zou moeten krijgen bij het uitonderhandelen en monitoren van steunprogramma's.

Zoals ook aangegeven in de geannoteerde agenda voor de Eurogroep van juli jongstleden is het kabinet voorstander van het ontwikkelen van het ESM tot een Europees Monetair Fonds. Een EMF zou zelfstandig steunprogramma's kunnen uitonderhandelen, financieren en monitoren. Deze taken zijn nu bij verschillende instellingen belegd. In de huidige opzet is het ESM verantwoordelijk voor de financiering van programma's en de Commissie, in samenwerking met de ECB, voor het uitonderhandelen en het monitoren van programmaconditionaliteiten. Voor het kabinet staat voorop dat het ontwikkelen van het ESM in een EMF de effectiviteit van programma's moet vergroten, zonder de zeggenschap van lidstaten te verkleinen. Het kabinet hecht om die reden aan behoud van het intergouvernementele karakter van het ESM/EMF.

Ecofinraad

Definitief BTW-systeem

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Presentatie Commissie

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Tijdens de Ecofin van 10 oktober zal de Commissie een presentatie geven over het nog te verschijnen voorstel voor een definitief BTW-systeem. In haar BTW-Actieplan van april 2016 en recentelijk in de State of the Union heeft de Commissie aangekondigd met voorstellen te komen voor een gemeenschappelijke BTW-ruimte in de EU. Onderdeel hiervan zijn een definitief BTW-systeem, modernisering van BTW-tarieven, maatregelen voor het MKB en het versterken van de administratieve samenwerking. Het voorstel voor een definitief BTW-systeem wordt begin oktober gepubliceerd. De andere voorstellen zullen naar verwachting aan het eind van het jaar worden gepubliceerd.

Met het voorstel voor een definitief BTW-systeem beoogt de Commissie voor zowel het bedrijfsleven als Belastingdiensten een vereenvoudigd en fraude-robust BTW-systeem te bereiken. Nederland ondersteunt de doelstellingen die met dit voorstel worden beoogd. Nederland is allereerst groot voorstander van maatregelen tegen BTW-fraude. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de IT-analysetool TNA (Transaction Network Analysis) waarover tijdens het Nederlands voorzitterschap is gesproken en die nu wordt ontwikkeld door de Commissie. Verder is Nederland voorstander van vereenvoudigingen voor het bedrijfsleven en de Belastingdienst. In dit kader is het belangrijk om naar de gevolgen van de administratieve lasten te kijken.

Het is op dit moment echter nog niet mogelijk een standpunt in te nemen over de nieuwe voorstellen omdat nog niet bekend is hoe deze er uit gaan zien. Na het verschijnen van de voorstellen wordt uw Kamer, zoals gebruikelijk is, over het standpunt van het kabinet geïnformeerd via een BNC-fiche.

Agendaonderwerp: Europees Semester 2017 – terugblik

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

In de Ecofin zal gesproken worden over het afgelopen Europees Semester. Deze bespreking biedt lidstaten onder andere de gelegenheid om verbeterpunten voor het aankomende Semester te benoemen. Het Europees Semester is de afgelopen jaren aangepast op basis van een uitwerking van voorstellen in het 5 Presidentenrapport. Zo brengt de Europese Commissie de aanbevelingen voor het eurogebied tegenwoordig aan het begin van het Europees Semester in november uit. Doel hiervan is het beter laten doorwerken van de uitdagingen voor het eurogebied als geheel in het deel van het Semester dat is gericht op nationaal beleid.

Het kabinet is van mening dat de werking van het Europees Semester de afgelopen jaren verbeterd is, onder meer doordat landenspecifieke aanbevelingen zich meer richten op de belangrijkste uitdagingen in de lidstaten. Het afgelopen jaar legde de Europese Commissie meer dan in voorgaande jaren de nadruk op een «fiscal stance» voor de eurozone (de begrotingssituatie van eurolidstaten op geaggregeerd niveau). Zoals eerder al is gecommuniceerd, is het kabinet geen voorstander van een

centrale rol voor het concept *fiscal stance*.² Het kabinet is van mening dat de aanbevelingen voor het eurogebied gericht moeten zijn op de grootste gezamenlijke uitdagingen voor de lidstaten. De begrotingsafspraken in het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) zijn leidend voor de coördinatie van het budgettaire beleid in het eurogebied.

Daarnaast is het volgens het kabinet belangrijk om de werking van de macro-economische onevenwichtigheidsprocedure (MEOP) en de implementatie van landenspecifieke aanbevelingen te verbeteren. Hiertoe is het volgens het kabinet van belang dat de discussies zich focussen op de landen met de grootste onevenwichtigheden en dat de Europese Commissie, wanneer dat nodig is, gebruik maakt van het instrumentarium dat zij tot haar beschikking heeft om implementatie af te dwingen. Daarnaast kan betrokkenheid op politiek niveau, bijvoorbeeld door middel van discussies in de Ecofinraad over implementatie van hervormingen, bijdragen aan het politieke draagvlak voor implementatie van de landenspecifieke aanbevelingen. Het belang van het vergroten van het draagvlak voor hervormingen op nationaal niveau wordt breed gedeeld door lidstaten.

Vorbereiding van de G20 vergadering en de IMF jaarvergadering

Document: n.v.t.

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Tijdens de Ecofinraad wordt de inzet van de EU vastgesteld in de G20 vergadering en IMF jaarvergadering, die van 12 t/m 14 oktober in Washington DC plaatsvinden. De inzet is vooraf afgestemd in het EFC door middel van G20 Terms of Reference en een EU IMFC statement. De Europese Commissie, de ECB en de voorzitter van de Ecofin (Estland) zullen de EU vertegenwoordigen in de vergaderingen.

De G20 vergadering van ministers van Financiën en centrale bank gouverneurs is de laatste vergadering van het Finance track, die door Duitsland wordt voorgezeten. De inzet van de EU gaat in op de belangrijkste onderwerpen die tijdens de vergadering aan bod zullen komen, waaronder de mondiale economische situatie, het niet afzwakken van internationale financiële regulering, het belang van internationale afspraken op het gebied van belastingen, de versterking van de internationale financiële architectuur en het ondersteunen van het compact met Afrika initiatief. Nederland kan zich vinden in de inzet.

De inzet van de EU voor de IMF jaarvergadering staat in het teken van de mondiale economische situatie en het IMF beleid. In het bijzonder wordt er ingegaan op de belangrijkste macro-economische beleidsuitdagingen, waaronder het aanjagen van structurele hervormingen, het mobiliseren van investeringen, het volgen van verantwoord budgettair beleid en het terugdringen van excessieve mondiale onevenwichtigheden. De inzet bevat de belangrijkste punten voor Nederland. De Ecofin raad zal de inzet voor beide vergaderingen naar verwachting goedkeuren. Het Europees parlement is niet betrokken bij het proces.

Klimaatfinanciering ter voorbereiding op COP23

Document: nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Aanname raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: Unanimiteit

Toelichting:

De Raad zal spreken over Klimaatfinanciering in voorbereiding op de 23e Conference of the Parties (COP23) die 6-17 november gehouden zal

² Kamerstuk 21 501-20, nr. 1170

worden in Bonn onder de United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC). Hiertoe zullen raadsconclusies worden aangenomen om de EU positie uiteen te zetten. De Ecofin raad is verantwoordelijk voor de financiële aspecten van de internationale klimaatonderhandelingen, gegeven de potentiële budgettaire en economische implicaties die de onderhandelingen kunnen hebben. Naar verwachting zullen de raadsconclusies veel van de posities en boodschappen bevatten die reeds in de conclusies van afgelopen jaren zijn uiteengezet, maar worden ook enkele nieuwe zaken benadrukt. Belangrijk is het onderstrepen van het belang van het in lijn brengen van financiële stromen met een lage uitstoot en klimaatbestendige toekomst, zoals afgesproken in het Parijs akkoord (Art. 2.1.c). De exacte uitwerking van deze afspraak moet echter nog verder uitgewerkt worden en er moeten nog methodes ontwikkeld worden om de vooruitgang t.a.v. dit doel te kunnen meten. Daarnaast zal naar verwachting aandacht zijn voor het belang van groene investeringen en het verkrijgen van inzicht in klimaatgerelateerde financiële risico's. Ook zullen de conclusies naar verwachting ingaan op de belangrijke rol van Multilaterale Ontwikkelingsbanken en hen oproepen investeringen in kolencentrales verder terug te schroeven (rekeninghoudend met de behoeften van ontwikkelingslanden). Voor Nederland is het van belang dat in de conclusies de belangrijke rol van de private sector goed wordt benadrukt. Daarnaast is Nederland geen voorstander van het aangaan van nieuwe collectieve financieringsdoelstellingen omdat de huidige doelstelling om \$ 100mld klimaatfinanciering per jaar te mobiliseren geldt van 2020 tot 2025 en het te vroeg is om een doelstelling voor de periode na 2025 af te spreken. Ook is Nederland geen voorstander van het te specifiek opdelen van eerder aangegane financieringsdoelstellingen omdat klimaatfinanciering vraag gestuurd werkt. Wanneer doelstellingen worden opgedeeld per regio of per instrument, wordt klimaatfinanciering naar het oordeel van het kabinet minder efficiënt. Ook bedrukt Nederland het belang van transparantie van klimaatfinanciering. Gezien het feit dat COP23, net als COP22, veelal zal gaan over de uitwerking van het Parijs Akkoord (COP21) en het overgrote gedeelte van de conclusies verwijzen naar zaken waar overeenstemming is binnen de EU zal er naar verwachting beperkt discussie zijn over dit onderwerp.

Mededeling van de Commissie «A Fair and Efficient Tax System in the European Union for the Digital Single Market» en vervolg op de Digitale Top van Tallinn

Document: Communication from the Commission to the European Parliament and the Council «A Fair and Efficient Tax System in the European Union for the Digital Single Market», COM(2017) 547 final, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0547&from=EN>

Aard bespreking: Presentatie door de Commissie en informatie van het voorzitterschap

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Tijdens de Ecofinraad zal de Commissie haar mededeling presenteren voor een eerlijk en efficiënt belastingsysteem in de EU voor de Digitale Europese Markt. De mededeling van de Commissie volgt op de oproep van verschillende lidstaten aan de Commissie, onder meer tijdens de informele Ecofinraad van 16 september jl., om de mogelijkheden te verkennen van de invoering van een zogenoemde «*equalisation tax*» over de omzet van digitale bedrijven in de Europese Unie (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1459). Nederland verwelkomt de mededeling van de Commissie, omdat deze bijdraagt aan meer begrip van het vraagstuk van het belasten van bedrijven in de digitale economie. Meer onderzoek naar

dit complexe vraagstuk is vereist. Uw Kamer zal, zoals gebruikelijk is, over het standpunt van het kabinet worden geïnformeerd via een BNC-fiche.